

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદની ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

સ્પે. સીવિલ એપ્લીકેશન નં.૩૭૭૬ ઓફ ૧૯૯૭

વિથ

સ્પે. સીવિલ એપ્લીકેશન નં.૨૬૧૨ ઓફ ૧૯૯૭

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી બેલા એમ. ત્રિવેદી

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	
૨	પત્રકારને રીફર કરવામાં આવશે કે નહીં?	
૩	શું માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની ખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	

=====

દિનેશકુમાર જગુભાઈ પટેલ અને ૮.... અરજદારો

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ૯ પ્રતિવાદીઓ

=====

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૩૭૭૬/૧૯૯૭ માં ઉપસ્થિતિ :

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફે સીનિયર એડવોકેટ શ્રી ધવલ સી. દવે સાથે
એડવોકેટ શ્રી કે. કે. ત્રિવેદી

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ – ૨ તરફે આસિ. ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી જ્યોતિ ભટ્ટ
સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ – ૧૦ તરફે સીનિયર એડવોકેટ શ્રી એમ. સી. ભટ્ટ સાથે
એડવોકેટ સુશ્રી શચી જી. માથુર

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૬૧૨/૧૯૯૭ માં ઉપસ્થિતિ

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફે એડવોકેટ શ્રી પ્રેમલ જોષી
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે આસિ. ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી જ્યોતિ ભટ્ટ

=====

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી બેલા એમ. ત્રિવેદી

તારીખ:૧૮/૦૧/૨૦૧૭

સામાન્ય મૌખિક ચુકાદો

૧. હાલની બંને અરજીઓમાં, અરજદારોએ પ્રશ્નવાળી સમાન જમીનના સંબંધમાં યુ.એલ.સી. કાર્યવાહી હેઠળ સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમોને પડકાર્યા છે. તેથી, બંને અરજીઓની સુનાવણી એકસાથે કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો, અને આ સામાન્ય હુકમથી તેનો નિર્ણય કરવામાં આવી રહ્યો છે. જોકે, સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૩૭૭૬/૧૯૯૭ ના અરજદાર દિનેશકુમાર એ સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૬૧૨/૧૯૯૭ ના અરજદાર જગુભાઈના પુત્ર છે.

૨. સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૬૧૨/૧૯૯૭ અરજદાર જગુભાઈ ડાયાભાઈ પટેલ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ છે, જેમાં અરજદારની કુલ માલિકીમાંથી ૪૬,૪૨૮ ચો.મી. જમીનને વધારાની ખુદ્દી જમીન તરીકે જાહેર કરતા સામાવાળા – સક્ષમ અધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૦૮.૧૧.૧૯૮૫ ના હુકમને પડકારવામાં આવ્યો છે, જ્યારે સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૩૭૭૬/૧૯૯૭ અરજદાર દિનેશકુમાર પુત્ર જગુભાઈ પટેલ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ છે, જેમાં ધ અર્બન લેન્ડ (સીલિંગ એન્ડ રેગ્યુલેશન) એક્ટ, ૧૯૭૬ (જે હવે પછી 'સદર અધિનિયમ' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૧૦(૩) અને ૧૦(૫) હેઠળ અનુક્રમે સક્ષમ અધિકારી અને સરકાર દ્વારા જારી કરવામાં આવેલ તારીખ ૦૩.૦૪.૧૯૮૬ અને ૨૬/૨૭.૦૫.૧૯૮૬ ના વાદગ્રસ્ત જાહેરનામાઓને પડકારવામાં આવ્યા છે. સદર અરજદારે સક્ષમ અધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૦૮.૧૧.૧૯૮૫ ના હુકમને પણ

પડકાર્યો છે.

૩. એવું જણાય છે કે ૧૦.૦૫.૧૯૯૯ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા અલગ હુકમો મુજબ ધ અર્બન લેન્ડ (સીલિંગ એન્ડ રેગ્યુલેશન) રિપીલ એક્ટ, ૧૯૯૯ દ્વારા યુ.એલ.સી. અધિનિયમ રદ થવાના કારણે બંને અરજીઓ રદબાતલ થઈ ગઈ હોવાના કારણોસર અગાઉ તેમનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો. જ્યાં સુધી સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૩૭૭૬/૧૯૯૭ નો સંબંધ હતો, ત્યાં સુધી રાજ્ય સરકારે ૧૯૯૯ ની રિવ્યૂ એપિલકેશન નં. ૧૫૮૩ દાખલ કરી હતી, જોકે તેને ફગાવી દેવામાં આવતા, રાજ્યએ ૨૦૦૩ ની લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૧૭૭ દાખલ કરી હતી. ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા તારીખ ૧૯.૦૮.૨૦૦૪ ના હુકમથી સદર લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવી હતી, જેના દ્વારા સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૩૭૭૬/૧૯૯૭ માં સિંગલ બેન્ચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૯૯ નો હુકમ રદ કરવામાં આવ્યો હતો અને તે મેટર નવેસરથી નિર્ણય કરવા માટે સિંગલ બેન્ચને રિમાન્ડ કરવામાં આવી હતી. જ્યાં સુધી સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૬૧૨/૧૯૯૭ નો સંબંધ હતો, ત્યાં સુધી રાજ્યએ તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૯૯ ના હુકમના રિવ્યૂ માટે ૨૦૦૫ ની મિસ. સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૨૯૨ દાખલ કરી હતી. સિંગલ બેન્ચ દ્વારા તારીખ ૨૧.૧૦.૨૦૦૫ ના હુકમ મુજબ સદર મિસ. સિવિલ એપિલકેશન મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશનની સુનાવણી નવેસરથી કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. તે મુજબ, બંને અરજીઓની સુનાવણી નવેસરથી

કરવામાં આવી હતી.

૪. હાલની અરજીઓ ઉદભવવાના ટૂંકા તથ્યો એ છે કે સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલેશન નં. ૨૬૧૨/૧૯૯૭ ના અરજદાર જગુભાઈ, જેઓ સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલેશન નં. ૩૭૭૬/૧૯૯૭ ના અરજદારના પિતા થાય છે, તેમણે સદર અધિનિયમની કલમ ૬ હેઠળ ડુંભાલ, લિંબાયત અને પર્વત ગામોમાં આવેલી તેમની માલિકીની જમીનો જાહેર કરતું ફોર્મ નં. ૧ ભર્યું હતું. સક્ષમ અધિકારીએ ફોર્મની ચકાસણી કર્યા પછી અને જમીનધારકના વાંધાઓને ધ્યાનમાં લીધા પછી, ૪૬,૪૨૮ ચો.મી. જમીનને વધારાની ખુદ્દી જમીન તરીકે જાહેર કરતો વાદગ્રસ્ત હુકમ તારીખ ૦૮.૧૧.૧૯૮૫ ના રોજ પસાર કર્યો હતો. એવું જણાય છે કે સદર અધિનિયમની કલમ ૩૩ હેઠળ યુ.એલ.સી. ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ ૧૯૮૬ ની અપીલ નં. ૧૪૫ દાખલ કરીને અરજદાર જગુભાઈ ડાયાભાઈ દ્વારા સક્ષમ અધિકારીના સદર હુકમને પડકારવામાં આવ્યો હતો. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તારીખ ૩૧.૦૭.૧૯૮૭ ના હુકમથી સદર અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી હતી (એનેક્ષર 'એફ'). એવું વધુમાં જણાય છે કે એક ગજાનન ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કોઓપરેટિવ સર્વિસ સોસાયટીએ, ચોર્યાસી તાલુકાના પર્વત ગામ ખાતે આવેલી સર્વે નં. ૧૧ વાળી જમીનનો કબજો ધરાવતી હોવાનો દાવો કરતા, જેને સક્ષમ અધિકારી દ્વારા વધારાની ખુદ્દી જમીન તરીકે જાહેર કરવામાં આવી હતી, તેણે પણ સદર અધિનિયમની કલમ ૩૩ હેઠળ ૧૯૮૬ ની અપીલ નં. ૧૫૫ દાખલ કરીને યુ.એલ.સી. ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ સક્ષમ અધિકારીના તારીખ ૦૮.૧૧.૧૯૮૫

ના સદર હુકમને પડકાર્યો હતો. સદર અપીલ પણ યુ.એલ.સી. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તારીખ ૩૧.૦૭.૧૯૮૭ ના હુકમથી ફગાવી દેવામાં આવી હતી (સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૩૩૭૬/૧૯૮૭ માં એનેક્ષર 'જે'). સદર હુકમથી નારાજ થઈને, સદર સોસાયટીએ આ અદાલત સમક્ષ ૧૯૮૮ ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૮૮૩ ની અરજી દાખલ કરી હતી. જોકે, તારીખ ૩૦.૦૪.૧૯૮૬ ના હુકમથી અદાલત દ્વારા સદર અરજી પણ ફગાવી દેવામાં આવી હતી (સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૩૩૭૬/૧૯૮૭ માં એનેક્ષર 'કે'). ત્યારબાદ, અરજદાર જગુભાઈએ સક્ષમ અધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૦૮.૧૧.૧૯૮૫ ના હુકમને પડકારતી હાલની અરજી નં. ૨૬૧૨/૧૯૮૭ દાખલ કરી હતી, અને તેમના પુત્ર દિનેશકુમાર જગુભાઈએ પણ સક્ષમ અધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા સદર હુકમની સાથે સાથે યુ.એલ.સી. અધિનિયમની કલમ ૧૦(૩) અને ૧૦(૫) હેઠળ સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા જારી કરાયેલ જાહેરનામાઓને પડકારતી સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૩૭૭૬/૧૯૮૭ દાખલ કરી હતી. આ અદાલતે સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૬૧૨/૧૯૮૭ દાખલ કરતી વખતે ફક્ત ૯ (બી) ના સંદર્ભમાં વચગાળાની રાહત આપી હતી. જોકે, સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૩૭૭૬/૧૯૮૭ માં અદાલત દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમને ધ્યાનમાં લઈને, તારીખ ૧૧.૦૯.૧૯૮૭ ના હુકમ દ્વારા તેમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો અને પ્રશ્નવાળી જમીનના સંદર્ભમાં યથાવત્ સ્થિતિ જાળવી રાખવા પક્ષકારોને નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. એવું જણાય છે કે જે તારીખે સ્પેશિયલ સિવિલ

એપિલકેશન નં. ૩૭૭૬/૧૯૯૭ નો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો અને જે તારીખે લેટર્સ પેટન્ટ અપીલમાં ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા તેને પુનર્જીવિત કરવામાં આવી હતી તે વચ્ચેના સમયગાળા દરમિયાન, અરજદાર દિનેશકુમાર જગુભાઈ દ્વારા ૩૦.૦૭.૨૦૦૧ ના રોજ વેચાણ દસ્તાવેજ નિષ્પાદિત કરીને પ્રશ્નવાળી જમીન સામાવાળાઓ નં. ૩ થી ૧૦ ને વેચી દેવામાં આવી હતી. સદર સામાવાળાઓએ અરજીમાં પક્ષકાર સામાવાળાઓ તરીકે જોડાવવા માટે અરજી કરી હોવાથી, તેમને તારીખ ૦૬.૧૦.૨૦૧૫ ના હુકમથી પક્ષકાર સામાવાળાઓ નં. ૩ થી ૧૦ તરીકે જોડાવવાની પરવાનગી આપવામાં આવી હતી.

૫. સામાવાળાઓ નં. ૧ અને ૨ એ તેમના સંબંધિત જવાબો ફાઇલ કરીને અરજીઓનો વિરોધ કર્યો હતો, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે બંને અરજીઓ ભૌતિક તથ્યો છુપાવવાથી ગ્રસિત છે કારણ કે અરજદાર જગુભાઈ અને ત્રાહિત પક્ષ – સોસાયટી દ્વારા યુ.એલ.સી. ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલની કાર્યવાહી, અરજદારો દ્વારા અરજીઓમાં જાહેર કરવામાં આવી ન હતી. એવી રજૂઆત પણ કરવામાં આવી હતી કે કાયદાની યોગ્ય પ્રક્રિયાને અનુસરીને અને પંચનામું કરવામાં આવેલ બાદ વધારાની જમીનનો કબજો ૦૯.૦૯.૧૯૮૬ ના રોજ જ લઈ લેવામાં આવ્યો હતો, અને તે સંદર્ભમાં મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં તારીખ ૨૦.૦૪.૧૯૮૮ ની ફેરફાર નોંધ નં. ૭૭૦ પણ પાડવામાં આવી હતી. અરજદારોએ અરજીઓમાં ઉઠાવવામાં આવેલી તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં રિજોઈન્ડર અને વધુ સોગંદનામા ફાઇલ કર્યા છે.

૬. અરજદાર દિનેશકુમાર માટે વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી ધવલ સી. દવે દ્વારા એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સદર અરજદાર દિનેશકુમાર તેમના પિતા જગુભાઈ સાથે પર્વત ગામ ખાતે આવેલી સર્વે નં. ૧૧ વાળી જમીનના સહમાલિક હતા અને વર્ષ ૧૯૬૬ માં થયેલા ભાગલા મુજબ, સદર જમીન દિનેશકુમારના ભાગમાં આવી હતી, જોકે, તેમના પિતા જગુભાઈએ ફોર્મ નં. ૧ ભરતી વખતે, દિનેશકુમારનો હિસ્સો જાહેર કર્યા વિના સર્વે નં. ૧૧ ની આખી જમીન પોતાની એકમાત્ર જમીન તરીકે દર્શાવી હતી. શ્રી દવેના જણાવ્યા મુજબ, સક્ષમ અધિકારીએ, તેથી, અરજદાર દિનેશકુમારને કોઈ નોટિસ જારી કરી ન હતી અને સદર અરજદારને સદર અધિનિયમની કલમ ૧૦(૩) અને ૧૦(૫) હેઠળ નોટિસ અને જાહેરનામું પણ બજાવવામાં આવ્યું ન હતું. રાજ્ય સરકાર દ્વારા જમીનનો કબજો લઈ લેવામાં આવ્યો હોવા અંગે સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી રજૂઆતોને પડકારતા, શ્રી દવેએ રજૂઆત કરી હતી કે કહેવાતા તારીખ ૦૯.૦૯.૧૯૮૬ ના પંચનામા મુજબ પ્રશ્નવાળી જમીનનો કબજો ક્યારેય લેવામાં આવ્યો ન હતો. તેમના જણાવ્યા મુજબ, અગાઉ અરજીનો નિકાલ કરતી વખતે અદાલતે, સદર પંચનામા મુજબ કબજો લઈ લેવામાં આવ્યો હોવા અંગે સામાવાળાઓ નં. ૧ અને ૨ ના દાવાને સ્વીકાર્યો ન હતો અને અન્યથા પણ, જ્યારે સદર અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળ જમીનનો શાંતિપૂર્ણ કબજો સોંપવામાં આવ્યો ન હતો, ત્યારે જમીનનો કબજો ધરાવતા વ્યક્તિઓને નોટિસ બજાવીને સક્ષમ અધિકારીએ (૨૦૧૩) જ એસ.સી.સી. ૨૮૦ માં રિપોર્ટ થયેલ સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ વિરુદ્ધ હરિ રામ ના કેસમાં સુપ્રીમ

કોર્ટ દ્વારા ઠરાવવામાં આવ્યા મુજબ કલમ ૧૦(૬) હેઠળની પ્રક્રિયાને અનુસરવાની જરૂર હતી.

૭. (૨૦૧૫) ૫ એસ.સી.સી. ૩૨૧ માં રિપોર્ટ થયેલ સ્ટેટ ઓફ આસામ વિરુદ્ધ ભાસ્કર જ્યોતિ સરમા અને અન્ય ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદાને અલગ તારવતા, શ્રી દવેએ રજૂઆત કરી હતી કે સદર કેસમાં, મૂળ માલિક દ્વારા કબજો છીનવાને પડકારવામાં આવ્યો ન હતો, અને રિપીલ એક્ટનો લાભ મેળવવાના હેતુથી, કથિત કબજો છીનવાને એ ત્રાહિત પક્ષ દ્વારા પડકારવામાં આવ્યો હતો જેને માલિકો દ્વારા અનધિકૃત રીતે પ્રશ્નવાળી જમીન વેચવામાં આવી હતી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ વિરુદ્ધ હરિ રામ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં આપવામાં આવેલ ચુકાદાને ૦૧.૧૨.૨૦૧૬ ના રોજ નિર્ણય કરાયેલ મમતાબેન પુત્રી નરોત્તમ ચંદુલાલ ઝવેરી વિરુદ્ધ અર્બન લેન્ડ ટ્રિબ્યુનલ અને એક્સ-ઓફિસિયો સેક્રેટરી અને અન્ય નામના ૨૦૧૫ ની લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૧૪૫૮ માં આ અદાલતની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પણ અનુસરવામાં આવ્યો છે અને અરજદારને સદર અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) અને કલમ ૧૦(૬) હેઠળ નોટિસ બજાવવામાં આવી ન હોવાથી, સમગ્ર કાર્યવાહી દૂષિત થઈ ગઈ હતી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે આ અદાલત દ્વારા અરજીનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો તે પછી અને ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા તેને પુનર્જીવિત કરવામાં આવે તે પહેલાં, અરજદારે ખાનગી સામાવાળાઓની તરફેણમાં તારીખ ૨૯.૧૨.૨૦૦૧ નો વેચાણ દસ્તાવેજ નિષ્પાદિત કરીને પ્રશ્નવાળી જમીનનો

નિકાલ કર્યો હતો, જેઓ હવે પ્રશ્નવાળી જમીનનો કબજો ધરાવે છે. શ્રી દવેએ એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે પર્વત ખાતેની સદર જમીનને ૦૫.૦૫.૧૯૭૯ ના રોજ જ કૃષિ મુક્તિ પણ આપવામાં આવી હતી, અને તેથી પણ સદર જમીનને વધારાની ખુદી જમીન તરીકે જાહેર કરતા પહેલા સદર મુક્તિને ધ્યાનમાં ન લઈને સક્ષમ અધિકારીએ ભૂલ કરી હતી. અરજી દાખલ કરવામાં વિલંબના સંદર્ભમાં, તેમણે રજૂઆત કરી છે કે અરજદારને યુ.એલ.સી. અધિનિયમ હેઠળ કોઈ નોટિસ બજાવવામાં આવી ન હતી, અને તેથી, વિલંબના મુદ્દાએ તેનું મહત્વ ગુમાવી દીધું હતું.

૮. ખાનગી સામાવાળાઓ નં. ૩ થી ૧૦ માટે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી એમ. સી. ભટ્ટે અરજદાર માટે વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી દવે દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી રજૂઆતોને સમર્થન આપ્યું હતું અને રજૂઆત કરી હતી કે સદર સામાવાળાઓએ મહેસૂલી રેકૉર્ડની ચકાસણી કર્યા પછી પ્રશ્નવાળી જમીન ખરીદી હતી જેમાં અરજદારનું નામ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે સદર સામાવાળાઓએ નોટિસ વિના મૂલ્ય માટે જમીન ખરીદી હોવાથી, સક્ષમ અધિકારીનો હુકમ રદ થવાપાત્ર છે. સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૬૧૨/૧૯૯૭ માં અરજદાર જગુભાઈ ડાયાભાઈ પટેલ માટે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પ્રેમલ જોષીએ પણ વિદ્વાન સીનિયર એડવોકેટ શ્રી દવે દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને સમર્થન આપ્યું છે.

૯. જોકે, સામાવાળાઓ નં. ૧ અને ૨ માટે વિદ્વાન આસિ. ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર

સુશ્રી જ્યોતિ ભટ્ટે આગ્રહપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે બંને અરજીઓ ભૌતિક તથ્યો છુપાવવાના દોષથી ગ્રસિત છે. તેમણે ધ્યાન દોર્યું કે અરજદાર જગુભાઈ એટલે કે દિનેશકુમારના પિતાએ અગાઉથી જ યુ.એલ.સી. ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી, જે ૩૧.૦૭.૧૯૮૭ ના રોજ જ ફગાવી દેવામાં આવી હતી, અને ગજાનન ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કોઓપરેટિવ સર્વિસ સોસાયટી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ, જેમાં સક્ષમ અધિકારીના હુકમને પડકારવામાં આવ્યો હતો તે પણ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તે જ દિવસે એટલે કે ૩૧.૦૭.૧૯૮૭ ના રોજ ફગાવી દેવામાં આવી હતી. તેમના જણાવ્યા મુજબ, અરજદારોએ અરજીઓમાં તેનો ખુલાસો ન કરીને આ બંને કાર્યવાહીઓ છુપાવી હતી. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે બંને અરજીઓ ભારે વિલંબના દોષથી પણ ગ્રસિત છે કારણ કે બંને અરજીઓમાં, સક્ષમ અધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૦૮.૧૧.૧૯૮૫ ના હુકમને કોઈપણ વ્યાજબી ઠરાવ વિના, વર્ષ ૧૯૯૭ માં એટલે કે બાર વર્ષ પછી પડકારવામાં આવ્યો છે. સુશ્રી જ્યોતિ ભટ્ટે સામાવાળાઓ નં. ૧ અને ૨ વતી ફાઈલ કરવામાં આવેલા એક્ઝિડેવિટ-ઇન-રિપ્લાય અને કાર્યવાહીની મૂળ ફાઈલ પર આધાર રાખીને એવી રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર દ્વારા દાવો કરવામાં આવ્યો છે તેવી સદર અધિનિયમની કલમ ૨૦ હેઠળની આવી કોઈ મુક્તિ સામાવાળાઓ દ્વારા આપવામાં આવી ન હતી, અને કહેવાતો તારીખ ૦૫.૧૦.૧૯૭૯ નો હુકમ અરજદારો દ્વારા ઉપજાવી કાઢવામાં આવ્યો હતો. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે જમીનમાલિક એટલે કે અરજદાર જગુભાઈએ રાજ્ય સત્તાવાળાઓ દ્વારા સદર અધિનિયમની કલમ ૨૦ અથવા ૨૧

હેઠળ આપવામાં આવેલ કોઈ મુક્તિ દર્શાવતો કોઈ દસ્તાવેજ રજૂ કર્યો ન હતો, અને તેથી, સક્ષમ અધિકારીએ યોગ્ય રીતે જ પ્રશ્નવાળી જમીનને વધારાની ખુદ્દી જમીન તરીકે જાહેર કરી હતી. તેમના જણાવ્યા મુજબ, અરજદાર જગુભાઈએ ફોર્મમાં એવો પણ ખુલાસો કર્યો ન હતો કે તેમના પુત્ર દિનેશકુમારનો પ્રશ્નવાળી જમીનમાં હિસ્સો અથવા હિત છે. તારીખ ૦૯.૦૯.૧૯૮૬ ના રોજ થયેલ પંચનામું કરવામાં આવેલ પર આધાર રાખીને, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે કાયદાની યોગ્ય પ્રક્રિયાને અનુસરીને અને જમીનમાલિકને સદર અધિનિયમની કલમ ૧૦(પ) હેઠળ નોટિસ બજાવ્યા બાદ પ્રશ્નવાળી જમીનનો કબજો લઈ લેવામાં આવ્યો હતો અને તે પછી કલમ ૧૦(૬) હેઠળ કોઈ નોટિસ બજાવવાની કોઈ જરૂર ન હતી. તેમણે ગજાનન ઈન્ડસ્ટ્રિયલ કોઓપરેટિવ સર્વિસ સોસાયટી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૮૮૩/૧૯૮૮ માં પસાર કરવામાં આવેલા હુકમ તરફ પણ અદાલતનું ધ્યાન દોર્યું, જેમાં અદાલતે રાજ્ય સરકાર દ્વારા જમીનનો કબજો લઈ લેવામાં આવ્યો હોવાની નોંધ લીધી હતી. તેથી, તેમના જણાવ્યા મુજબ, જો અરજદાર દ્વારા ખાનગી સામાવાળાઓની તરફેણમાં પ્રશ્નવાળી જમીનના સંદર્ભમાં કોઈ વેચાણ દસ્તાવેજ નિષ્પાદિત કરવામાં આવ્યો હોય, જે અગાઉથી જ સરકારમાં નિહિત થઈ ગઈ હતી, તો તે રદબાતલ હતો.

૧૦. તેમણે એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારે ધ બોમ્બે લેન્ડ રેવન્યુ કોડની કલમ ૬૫ હેઠળ બિનખેતીની પરવાનગી માંગી હતી, જે એ આધાર પર

ફગાવી દેવામાં આવી હતી કે પ્રશ્નવાળી જમીન સરકારની તરફેલામાં જમ કરવામાં આવી હતી. તેમણે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું કે અરજદારે એસ.એસ.આર.ડી. સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હોવાથી, અને તેને ફગાવી દેવામાં આવી હોવાથી, અરજદારે સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૨૧૫૯/૨૦૦૨ દાખલ કરી હતી, જે અરજદાર દ્વારા તારીખ ૩૦.૦૪.૨૦૦૩ ના હુકમ મુજબ બિનશરતી પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી.

૧૧. શરૂઆતમાં જ, એ જણાવવું જરૂરી છે કે બંને અરજીઓમાં, પિતા અને પુત્ર એવા અરજદારોએ, સક્ષમ અધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૦૮.૧૧.૧૯૮૫ ના હુકમને, વર્ષ ૧૯૯૭ માં એટલે કે સદર હુકમ પસાર થયાના લગભગ ૧૨ વર્ષ પછી પડકાર્યો છે, અને તે પણ આ અદાલતથી ભૌતિક તથ્યો છુપાવીને. રેકૉર્ડ પરથી જાણવા મળે છે તેમ, અરજદાર જગુભાઈ, જેમણે ફોર્મ નં. ૧ ભર્યું હતું, તેમણે અગાઉથી જ સક્ષમ અધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ સદર હુકમને, યુ.એલ.સી. અધિનિયમની કલમ ૩૩ હેઠળ યુ.એલ.સી. ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ ૧૯૮૬ ની અપીલ નં. ૧૪૫ દાખલ કરીને પડકાર્યો હતો, જે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તારીખ ૩૧.૦૭.૧૯૮૭ ના હુકમથી ફગાવી દેવામાં આવી હતી. તેમના દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી નં. ૨૬૧૨/૧૯૯૭ માં તેમના દ્વારા આ તથ્ય છુપાવવામાં આવ્યું છે. તેવી જ રીતે સામાવાળા – સક્ષમ અધિકારી દ્વારા ફાઈલ કરવામાં આવેલ જવાબ પરથી જાણવા મળે છે તેમ, અરજદાર દિનેશકુમારે પુખ્ત વય પ્રાપ્ત કર્યા પછી તેમના કાકા શાંતિલાલ પરષોત્તમભાઈ

પટેલ સાથે એક ગજાનન ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કોઓપરેટિવ સર્વિસ સોસાયટી (સૂચિત) ની તરફેણમાં પ્રશ્નવાળી જમીન વેચવાનો કરાર નિષ્પાદિત કર્યો હતો અને એક કીર્તિકુમાર શાંતિલાલ પટેલની તરફેણમાં ઇરિવોકેબલ પાવર ઓફ એટર્ની પણ નિષ્પાદિત કરી હતી. સદર સોસાયટીએ પણ પ્રશ્નવાળી જમીનમાં હિત ધરાવતો પક્ષકાર હોવાનો દાવો કરતા, યુ.એલ.સી. ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ ૧૯૮૬ ની અપીલ નં. ૧૫૫ દાખલ કરીને સક્ષમ અધિકારીના હુકમને પડકાર્યો હતો, જે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ૩૧.૦૭.૧૯૮૭ ના રોજ ફગાવી દેવામાં આવી હતી. સદર હુકમને સદર સોસાયટી દ્વારા આ અદાલત સમક્ષ ૧૯૮૮ ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૮૮૩ દાખલ કરીને વધુ પડકારવામાં આવ્યો હતો. સદર અરજી ફગાવી દેતી વખતે, આ અદાલતે અન્ય બાબતોની સાથે એવું અવલોકન કર્યું હતું કે પ્રશ્નવાળી જમીનનો કબજો પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં ૦૯.૦૯.૧૯૮૬ ના રોજ સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા અગાઉથી જ લઈ લેવામાં આવ્યો હતો અને તે સંદર્ભમાં સદર અરજીના સામાવાળા નં. ૪ એટલે કે આ અરજીના અરજદાર જગુભાઈને ૩૦.૦૯.૧૯૮૬ ના રોજ જરૂરી જાણ કરવામાં આવી હતી. અદાલતે એ પણ નિષ્કર્ષ કાઢ્યો હતો કે પ્રશ્નવાળી જમીનનો કબજો સદર સોસાયટી પાસે ન હતો. આ હુકમો અને તથ્યોને પણ અરજદાર દિનેશકુમાર દ્વારા તેમની અરજી એટલે કે સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૩૭૭૬/૧૯૮૭ માં છુપાવવામાં આવ્યા છે. તેથી, બંને અરજીઓ ભૌતિક તથ્યો છુપાવવાના દોષથી ગ્રસિત હોવાથી, તે જ કારણસર ફગાવી દેવાપાત્ર છે.

૧૨. એ નોંધવું વધુ સુસંગત છે કે બંને અરજીઓના અરજદારો, પિતા અને પુત્ર તરીકેના તેમના પરસ્પર સંબંધો વિશે સંપૂર્ણપણે મૌન રહ્યા છે. અરજદાર દિનેશકુમારે અરજીમાં જણાવ્યું હતું કે પ્રશ્નવાળી જમીનમાં તેમનો હિસ્સો હતો, જે તેમના પિતા દ્વારા ભરેલા ફોર્મમાં જાહેર કરવામાં આવ્યો ન હતો. જોકે, તેમના પિતા જગુભાઈએ તેમની અરજીમાં અથવા તેમના દ્વારા ભરેલા ફોર્મમાં, પ્રશ્નવાળી જમીનમાં તેમના પુત્ર દિનેશકુમારના હિસ્સા વિશે એક શબ્દ પણ કહ્યો ન હતો. જગુભાઈ દ્વારા ભરેલા ફોર્મ નં. ૧ માં પ્રશ્નવાળી જમીનમાં તેમનો હિસ્સો અથવા હિત જાહેર કરવામાં આવ્યું ન હોવાથી, ફોર્મને અંતિમ સ્વરૂપ આપતા પહેલા, તેમના પુત્ર દિનેશકુમારને કોઈ નોટિસ જારી ન કરવા માટે સક્ષમ અધિકારીની કોઈ ભૂલ શોધી શકાય નહીં, જે અન્યથા પણ સંબંધિત સમયે સગીર હતા. એ જણાવવું સુસંગત છે કે અરજદાર દિનેશકુમાર દ્વારા તેમની અરજીમાં કરવામાં આવેલી રજૂઆતો મુજબ, જ્યારે તેમના વાલી શાંતિલાલ પટેલ મારફતે ભાગલા પાડવામાં આવ્યા ત્યારે સર્વે નં. ૧૧ વાળી પ્રશ્નવાળી જમીન તેમના હિસ્સામાં આવી હતી, અને યુ.એલ.સી. અધિનિયમ અમલમાં આવ્યો તે પહેલાં, વાલી શાંતિલાલના સ્થાને અરજદાર દિનેશકુમારના વાલી તરીકે જગુભાઈનું નામ બદલવામાં આવ્યું હતું. ઉપર જણાવ્યા મુજબ, સદર અરજદાર દિનેશકુમાર અને સદર શાંતિલાલે ગજાનન ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કોઓપરેટિવ સર્વિસ સોસાયટી નામની સૂચિત સોસાયટીને પ્રશ્નવાળી જમીન વેચવાનો કરાર નિષ્પાદિત કર્યો હતો, જેનું કોઈ કાનૂની અસ્તિત્વ ન હતું. તેથી, અરજદાર દિનેશકુમાર દ્વારા ઉપજાવી કાઢવામાં આવેલી આખી વાર્તા કે જ્યારે તેઓ સગીર હતા ત્યારે તેમની અને

તેમના પિતા વચ્ચે થયેલા ભાગલા સમયે પ્રશ્નવાળી જમીન તેમના હિસ્સામાં આવી હતી, તે કોઈ વિશ્વાસ પ્રેરિત કરતી નથી.

૧૩. આ તબક્કે, એ નોંધવું સુસંગત છે કે અરજદાર જગુભાઈએ તેમની ૧૯૯૭ ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૬૧૨ માં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે સદર અરજદાર પર્વત અને લિંબાયત ખાતેની જમીનોના સંદર્ભમાં સક્ષમ અધિકારીના હુકમને પડકારતા ન હતા, કારણ કે સદર જમીનો યુ.એલ.સી. અધિનિયમ અમલમાં આવ્યો તે પહેલાં જ તેમના દ્વારા અન્ય લોકોને વેચી દેવામાં આવી હતી અને તેમને તે જમીનોમાં કોઈ રસ ન હતો. તેમણે પોતાનો પડકાર માત્ર ડુંભાલના સર્વે નં. ૬૬ માંથી વધારાની જમીનની પસંદગી પૂરતો જ સીમિત રાખ્યો હતો. આમ, સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૩૭૭૬/૧૯૯૭ માં તેમના પુત્ર દિનેશકુમાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી આવી કોઈ રજૂઆતો સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૬૧૨/૧૯૯૭ માં ઉઠાવવામાં આવી ન હતી. હકીકતમાં, અરજદાર જગુભાઈએ યુ.એલ.સી. અધિનિયમ હેઠળ સત્તાવાળાઓ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી કોઈ પણ કાર્યવાહીને પડકારી ન હતી, જેમાં યુ.એલ.સી. અધિનિયમની કલમ ૧૦ હેઠળ નોર્ટિસો જારી કરવા અથવા પવ ત ખાતેની પ્રશ્નવાળી જમીનનો કબજો લેવાનો સમાવેશ થાય છે.

૧૪. જોકે અરજદાર દિનેશકુમાર માટે વિદ્વાન સીનિયર એડવોકેટ શ્રી દવે દ્વારા આગ્રહપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે કિરીટકુમાર શાંતિલાલ પટેલ એટલે કે સામાવાળા નં. ૧૦ દ્વારા ફાઈલ કરવામાં આવેલ વધારાના એફિડેવિટ-ઈન-

રિપ્લાય સાથે બીડાણ તરીકે બીડવામાં આવેલ એનેક્સર II-A તરીકે તારીખ ૦૫.૧૦.૧૯૭૯ ના હુકમ મુજબ, સદર અધિનિયમની કલમ ૨૦ હેઠળ પ્રશ્નવાળી જમીનને મુક્તિ આપવામાં આવી હતી, પરંતુ સદર રજૂઆત સ્વીકારી શકાય તેમ નથી. એ નોંધવું સુસંગત છે કે બંનેમાંથી કોઈપણ અરજીમાં અરજદારો દ્વારા આવી કોઈ રજૂઆત ઉઠાવવામાં આવી ન હતી. તેનાથી વિપરિત, અરજદાર દિનેશકુમારે પોતાની અરજીમાં જણાવ્યું હતું કે ૦૧.૧૦.૧૯૭૪ ના રોજ પર્વત ગ્રૂપ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા આપવામાં આવેલી પરવાનગી મુજબ ૧૭.૦૨.૧૯૭૬ ના રોજ યુ.એલ.સી. અધિનિયમ અમલમાં આવ્યો તે પહેલાં અરજદારે પ્રશ્નવાળી જમીન પર વિવિધ ઔદ્યોગિક શેડનું બાંધકામ કર્યું હતું. જો અરજદારે પ્રશ્નવાળી જમીન પર અગાઉથી જ ઔદ્યોગિક શેડનું બાંધકામ કર્યું હતું, તો શ્રી દવે દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવ્યા મુજબ કૃષિ હેતુઓ માટે તેનો ઉપયોગ કરવા માટે પ્રશ્નવાળી જમીનને કલમ ૨૦ હેઠળ પરવાનગી આપવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ ન હતો. વિદ્વાન આસિ. ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી ભટ્ટે શ્રી દવે દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ તારીખ ૦૫.૧૦.૧૯૭૯ ના સદર હુકમની વાસ્તવિકતા અંગે ગંભીર વાંધો ઉઠાવ્યો હતો, એમ કહીને કે સદર હુકમ અરજદાર અને ખાનગી સામાવાળાઓ દ્વારા ઉપજાવી કાઢવામાં આવ્યો હતો. અદાલતને પણ સુશ્રી ભટ્ટની સદર રજૂઆતમાં તથ્ય જણાય છે કારણ કે અદાલતે મૂળ ફાઈલની ચકાસણી કરી હતી અને રેકૉર્ડ પર રજૂ કર્યા મુજબ શ્રી એ. એ. દુદાણીની સહીવાળો આવો કોઈ હુકમ ફાઈલમાં જોવા મળ્યો ન હતો. એ પણ નોંધવું સુસંગત છે કે સક્ષમ અધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ

વાદગ્રસ્ત હુકમમાં પણ એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે અરજદાર જગુભાઈ યુ.એલ.સી. અધિનિયમની કલમ ૨૦ અથવા ૨૧ હેઠળ મુક્તિ આપતો કોઈ હુકમ રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા. સદર અરજદાર દ્વારા ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં આવી કોઈ રજૂઆત કરવામાં આવી ન હતી. જો સદર હુકમ ખરેખર અસ્તિત્વમાં હોત, તો અરજદારે યુ.એલ.સી. ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અથવા અરજી સાથે તેને રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવાનું ચૂક્યું ન હોત. જ્યારે ખાનગી સામાવાળાઓને અરજીમાં જોડાવાની પરવાનગી આપવામાં આવી, ત્યારે જ સદર અધિનિયમની કલમ ૨૦ હેઠળ કથિત રીતે પસાર કરાયેલ તારીખ ૦૫.૧૦.૧૯૭૯ નો સદર હુકમ રેકૉર્ડ પર રજૂ કરીને આવી રજૂઆત ઉઠાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો. અદાલતનો, તેથી, એવો અભિપ્રાય છે કે આવી કોઈ મુક્તિ ક્યારેય આપવામાં આવી ન હતી અને સદર અધિનિયમની કલમ ૨૦ હેઠળ પર્વત ખાતેની પ્રશ્નવાળી જમીનને મુક્તિ આપતો આવો કોઈ હુકમ સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા ક્યારેય પસાર કરવામાં આવ્યો ન હતો.

૧૫. જ્યાં સુધી પ્રશ્નવાળી જમીનના કબજાનો સંબંધ છે, શ્રી દવેએ ૦૯.૦૯.૧૯૮૬ ના રોજ પંચનામું કરીને સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા કબજો લેવાની કાર્યવાહીને ગંભીરતાથી પડકારી છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે ખરેખર, વાસ્તવિક કબજો ક્યારેય લેવામાં આવ્યો ન હતો અને તે માત્ર કાગળ પરનો કબજો હતો જે લેવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો અને તે પણ અરજદારોને કોઈ નોટિસ આપ્યા વિના, જેઓ સંબંધિત સમયે પ્રશ્નવાળી જમીનનો કબજો

ધરાવતા હતા. સદર રજૂઆત સ્વીકારી શકાય તેમ નથી. ઉપર જણાવ્યા મુજબ, ગજાનન ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કોઓપરેટિવ સર્વિસ સોસાયટી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં યુ.એલ.સી. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તેમજ ૧૯૮૮ ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૮૮૩ માં તારીખ ૩૦.૦૪.૧૯૯૬ નો હુકમ પસાર કરતી વખતે આ અદાલત દ્વારા કબજો લેવાની હકીકત નોંધવામાં આવી હતી કે ૦૯.૦૯.૧૯૮૬ ના રોજ પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા કબજો લઈ લેવામાં આવ્યો હતો. કાયદાનો એ સ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે કબજો લેવાની સામાન્ય રીત પંચોની હાજરીમાં પંચનામું તૈયાર કરવાની છે. આમ, પંચનામું કરીને કબજો લેવો અને લાભાર્થીઓને સોંપણી કરવી એ જમીનનો કબજો લેવાની સ્વીકૃત રીત છે. ત્યારબાદ, કબજો જાળવી રાખવો એ માત્ર ગેરકાયદેસર અથવા કાયદા વિરુદ્ધના કબજા સમાન જ ગણાશે.

૧૬. પ્રસ્તુત કેસમાં, રાજ્ય દ્વારા ૧૯૮૬ માં જ પ્રશ્નવાળી જમીનનો કબજો અગાઉથી જ લઈ લેવામાં આવ્યો હોવાથી અને પ્રશ્નવાળી જમીનના સંદર્ભમાં દાખલ કરવામાં આવેલી અગાઉની અરજીમાં પણ આ અદાલત દ્વારા સદર હકીકત સ્વીકારવામાં આવી હોવાથી, અરજદાર દિનેશકુમાર માટે આટલા વર્ષો પછી એવું કહેવું યોગ્ય નથી કે કલમ ૧૦(૩) અથવા ૧૦(૫) હેઠળ તેમને કોઈ નોટિસ બજાવવામાં આવી ન હતી. જે અરજદાર જગુભાઈએ ફોર્મ ભર્યું હતું તેમણે ક્યારેય એવો આક્ષેપ કર્યો ન હતો કે તેમને આવી નોટિસો બજાવવામાં આવી ન હતી. તેમણે સક્ષમ અધિકારીના હુકમને કાયમ રાખતા યુ.એલ.સી. ટ્રિબ્યુનલના

હુકમને ન પડકારવાનું પણ પસંદ કર્યું હતું. અરજદાર દિનેશકુમાર એ દર્શાવવામાં સદંતર નિષ્ફળ રહ્યા હતા કે સંબંધિત સમયે અથવા અન્ય કોઈ સમયે તેઓ ક્યારેય પ્રશ્નવાળી જમીનનો કબજો ધરાવતા હતા. તેથી, ૧૯૯૯ ના રિપીલ એક્ટ દ્વારા યુ.એલ.સી. અધિનિયમ રદ કરવામાં આવ્યો તે તારીખ પહેલાં જ પ્રશ્નવાળી જમીન કબજા સાથે સરકારમાં નિહિત થઈ ગઈ હોવાથી, સ્ટેટ ઓફ આસામ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદાર દિનેશકુમાર માટે એવો આક્ષેપ કરવો બહુ મોડું થઈ ગયું હતું કે સદર અધિનિયમની કલમ ૧૦(૩) અને ૧૦(૫) હેઠળ તેમને નોટિસ બજાવવામાં આવી ન હતી. અરજદાર જગુભાઈએ યુ.એલ.સી. ટ્રિબ્યુનલનો હુકમ સ્વીકારી લીધો હોવાથી અને તેમણે સદર અધિનિયમની કલમ ૧૦(૩) અને ૧૦(૫) હેઠળ જારી કરાયેલ નોટિસ અને જાહેરનામું મળ્યા હોવાનો ઇનકાર કર્યો ન હોવાથી, શ્રી દવે દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ વિરુદ્ધ હરિ રામ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં અથવા મમતાબેન (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં આપવામાં આવેલા નિર્ણયો આ કેસના તથ્યોને લાગુ પડશે નહીં. અગાઉ જણાવ્યા મુજબ, અરજદાર જગુભાઈએ સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૬૧૨/૧૯૯૭ માં યુ.એલ.સી. કાર્યવાહીમાં પસાર કરવામાં આવેલી કોઈ નોટિસ અથવા હુકમને પડકાર્યો નથી અને પોતાનો પડકાર માત્ર ડુંભાલના સર્વે નં. ૬૬ માંથી વધારાની ખુદી જમીનની પસંદગી પૂરતો જ સીમિત રાખ્યો છે. અન્યથા પણ, અદાલતને જણાયું છે કે બંને અરજીઓ ભૌતિક તથ્યો છુપાવવાના દોષથી ગ્રસિત છે. તે ઇક્વિટી તેમજ કાયદાનો નિયમ છે કે સત્ય

છુપાવવું એ અસત્ય સૂચવવા સમાન છે, અને રિટ હકૂમત એ સમાનતાવાળી હકૂમત હોવાથી, જ્યારે અરજદારો અદાલતથી ભૌતિક તથ્યો છુપાવે છે અને સ્વચ્છ હાથ સાથે આવતા નથી, ત્યારે તેનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ નહીં. તે બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, બંને અરજીઓ ફગાવી દેવાપાત્ર છે અને તે મુજબ ફગાવી દેવામાં આવે છે. બંને અરજીઓમાં રૂલ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે.

૧૭. આ તબક્કે, ઉચ્ચ ફોરમ સમક્ષ આ હુકમને પડકારવા માટે વચગાળાની રાહત ચાલુ રાખવા ખાનગી સામાવાળાઓ માટે શ્રી એમ. સી. ભટ્ટ વતી અરજ કરવામાં આવે છે. સદર અરજ નામંજૂર કરવામાં આવે છે કારણ કે ઉપર જણાવેલા કારણોસર બંને અરજીઓ ગુણદોષના આધારે ફગાવી દેવામાં આવી છે.

(બેલા એમ. ત્રિવેદી, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.